

[Bertel Dahlgaard.]

ning af det overhåndtagende køb på afbetaling, der disponerer over fremtidens indtjening, samt forhøjelse af spiritus- og cigaretbeskatningen.

Jeg betragter den højtærede finansministers finanslovsforslag og de udtalelser, han ledsagede det med, samt andre foranstaltninger, regeringen nu har bebudet, som en fortsættelse af disse sanerende foranstaltninger, men de finansielle betragtninger, finansministeren har anstillet, holdt sig i det væsentlige til det kommende finansår — men hvad så derefter?

Regeringen har på indeværende og det kommende finansår opnået sine resultater bl. a. ved på det militære område at foretage betydelige militære besparelser jævnsides med civile besparelser, således som vi tilrådede det sidste forår. Men ser vi videre udover det kommende finansår, opstår det spørgsmål, hvad selve det militære system, der er bygget op, vil koste. Jeg vil foreløbig gå ud fra, at den høje regering er klar over, at de besparelser, der nu er gennemført, ikke kan være en isoleret episode; men hvis nye besparelser frem i tiden skal muliggøres, da tror jeg, regeringen allerede nu bør tage initiativet til sammen med folketinget at påbegynde dybtgående overvejelser med hensyn til det nu opbyggede militærsystems økonomiske konsekvenser på længere sigt. Ellers vil regeringen en dag stå overfor ubehagelige overraskelser, som den næppe kan klare. Det synes, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i sin tale gik ud fra, at man skal falde tilbage på de meget store og stigende udgifter. Det viser, at disse dybtgående overvejelser, jeg her opfordrer til, er nødvendige både for regeringen og folketinget.

Lad mig føje til: udefra fremdrages jævnlig den afgørende betydning, Danmark har som nordflankens yderste frontlinie, men er det tilfældet, må man også udefra indrette sig på, at der ikke herved pådrages Danmark forpligtelser, der undergraver landets økonomi og sociale standard. Herunder hører også, at der ikke herved lægges en bombe under den folkepension, som både regeringen og folketinget har forpligtet sig overfor.

Ved finanslovens behandling for et år siden gjorde jeg opmærksom på disse ting og sagde, at den hidtidige udgiftspolitik på

disse og andre områder ikke kunne fortsætte, og at det foregående års valutafremgang kun var et øjenbedrag. Jeg sagde, at denne politik hidtil kun havde været mulig, fordi vi økonomisk set havde haft vinden med os med gode høstår og højkonjunktur, men at den dag vi fik modvind, ville den grundlæggende skade i vor økonomi afsløre sig. Det er det, der nu er sket, og her er det ikke nok med ekstraordinære foranstaltninger.

Vi har haft fuld beskæftigelse, og endda har produktionen været mindre end forbruget, fordi for stor en del af landets indtjening anvendes til uproduktivt arbejde og dermed unddrages produktivt arbejde og opsparing. Hertil kommer, at man må erindre, at når der er fuld beskæftigelse, kan produktionen ikke øges ved, at der inddrages mere arbejdskraft. Det kan så kun ske ved at øge produktiviteten, hvadenten det nu må ske gennem tekniske fremskridt, bedre organisation i bedrifterne, et intimere samarbejde mellem ledere, funktionærer og arbejdere eller ved større bevægelighed på arbejdsmarkedet; men alt sådant tager tid. Netop derfor er det så vigtigt, at der ved en samvirken mellem erhvervslivet og det offentlige tages fat her, og det gælder ikke mindst under hensyn til de store årgange af unge, der snart vil stå og banke på samfundets dør.

Jeg beder regeringen udvise et mere energisk initiativ på disse områder og bidrage til, at arbejdet på disse felter ikke fortsat skal stå i stampe, for det gør det faktisk i øjeblikket. Man må hele tiden arbejde på lang sigt, samtidig med at man stræber efter at fremkalde en afgørende vending i den øjeblikkelige valutasituation.

Der er iøvrigt en ting, der er ganske interessant i forbindelse med det overskud, der nu er sikret for indeværende og det kommende finansår, og som kaster lys over de politiske begivenheder i september. Som bekendt ønsker venstre og konservative betydelig højere militærudgifter, og samtidig ønsker de to partier ikke at pålægge nye skatter. Men når de to partier hverken ville foretage de nu gennemførte besparelser og heller ikke ville gennemføre nye skatter, hvorfra ville de da få det overskud på budgettet, som også de hævder er nødvendigt? Her er nok forklaringen på de to partiers